

Perusopetuksen opetussuunnitelma:

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/585930/perusopetus/tiedot>

Keskeiset muutokset koskevat lukua 7, erityisesti alaluku 7.9.

Luku 7:

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/585930/perusopetus/tekstikappale/30903395>

7.9 Paikallisesti päätettävät asiat

Perusteen teksti

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 7 lisätään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan. Siihen lisätään paikallisesti päätettävät asiat alla olevan mukaisesti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan

- oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut
 - rehtorin vastuut
 - lukuvuosisuunnitelman laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut
 - toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut
 - perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittamisen käytännöt
 - pienryhmien koko ja muodostaminen
- ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyyden arvioimisen paikalliset periaatteet, käytännöt ja vastuut
- oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu
 - yhteistyökäytännöt huoltajan ja oppilaan kanssa oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa
 - opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet
- oppiaineen oppimäärästä sekä paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuut

Paikallinen tarkennus

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut

- **Rehtorin vastuut**
 - *Rehtoreilla on vastuu oppimisen tuen johtamisessa. Rehtorit varmistavat, että tuki toteutuu inklusiivisesti, yhteistyössä ja lain mukaisesti, ottaen huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet. Rehtori vastaa tuen resurssoinnista ja sen kohdentamisesta niin oppilaskohtaisessa kuin ryhmäkohtaisessa tuessa.*
 - *Rehtorit suunnittelevat (yhteistyössä opettajien kanssa) ne opetusjärjestelyt, joiden puitteissa opetuksen tavoitteet voidaan parhaalla mahdollisella tavalla saavuttaa.*

- Oppilaskohtaisen tuen ja oppimäärän rajaamisen viranhaltijapäätöksissä toimitaan Pyhäjärven kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Lukuvuosisuunnitelman laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut

- Salmen koulun rehtori vastaa siitä, että lukuvuosisuunnitelman laaditaan yhdessä koulun opettajien kanssa lukuvuoden alussa ja siihen kirjataan Salmen koulussa käytettävät ryhmäkohtaisen tuen muodot.
- *Aineenopettaja ja erityisopettaja tekevät yhteistyötä oppilaan oppimisen tuen suunnittelussa. Erityisopettaja on mukana tarvittaessa aineenopettajatiimeissä. Näin huolehditaan riittävästä tiedonsiirrosta oppilaiden tuen tarpeiden osalta. Eriyttäminen eri tapoja suunnitellaan oppiaineittain aineenopettajatiimeissä. Oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen, myönteinen vuorovaikutus ja kannustava ilmapiiri, onnistumisten sanallistaminen oppilaalle kuuluvat Salmen koulun toimintakulttuuriin. Oppilaalle kerrotaan oppimisen tavoitteet oppiaineessa, arvioinnin kriteerit ja palautetaan mieleen säännöllisesti oppiaineeseen liittyviä opiskelutekniikoita. Oppilaiden oppimisen tuen ja eriyttämisen toteuttamisessa huolehditaan ajanmukaisista ja monipuolisista opetusmateriaaleista. Koulun eriyttämistiloja hyödynnetään ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa, jotta opiskeluryhmiä voidaan muodostaa joustavasti. Myös opettajien työhyvinvointi otetaan kouluarjessa huomioon esimerkiksi tarjoamalla täydennyskoulutusta.*
- Rehtori kirjaa Ikosen alakoulun lukuvuosisuunnitelmaan opetukseen ja tukeen suunnitellun resurssoinnin ja kaikki tuen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvät ratkaisut. Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen, ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaisten tukitoimien vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti. Jokaisen työntekijän vastuulla on johtaa omaa toimintaansa sovittujen toimintaperiaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut

- Pyhjärvellä oppilaan siirtyminen varhaiskasvatuksen puolelta esikouluun, esiopetuksesta alakouluun, alakoulun neljänneltä luokalta viidennelle luokalle, kuudennelta luokalta yläkouluun ja yläkoulun puolelta toiselle asteelle pyritään saamaan mahdollisimman joustavaksi. Uuteen ryhmään ja opettajaan tutustutaan etukäteen ja erityistarpeet tukitoimintaan kartoitetaan/ otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan jo ennen koulun aloittamista tai uuteen ryhmään/ seuraavalle nivelvaiheelle siirtymistä.
- Nivelvaiheissa koulun tehtävänä on tukea oppilaan eheän ja yhtenäisen oppimispolun rakentumista kaikissa esi- ja perusopetuksen siirtymävaiheissa. Yhteistoiminnan periaatteena on luottamuksellinen tiedonsiirto eri toimintayhteisöjen ja huoltajien välillä.

- Varhaiskasvatuksesta esikouluun

Varhaiskasvatus lähettää tulevien esikoululaisten huoltajille tiedonsiirtolomakkeen täytettäväksi. Koululta lähtee tiedonsiirtolomake niille huoltajille, joiden lapset eivät ole varhaiskasvatuksen piirissä. Keväällä koulu järjestää varhaiskasvatuksen kanssa tiedonsiirtopalaverin (useita), jossa paikalla varhaiskasvatuksen opettaja, esikoulunopettajat, rehtori ja mahdollisesti muita tärkeitä lapsen tuen järjestämisessä mukana olleita henkilöitä.

- *Esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle*
Oppilaiden siirtyessä esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle, järjestetään tuleville opettajille tiedonsiirtopalaveri, jossa on mukana esiluokanopettajan lisäksi erityisopettaja. Esiluokanopettajat tekevät luokkajaon ennen palaveria. Ensimmäisen luokan oppilaille järjestetään tutustumispäivä kouluun. Vaikka koulu on jo tuttu, he tutustuvat tulevaan opettajaan, uusiin luokkakavereihin ja uuteen luokkatilaan.
- *On mahdollista, että jonkin oppilaan kohdalla järjestetään oma siirtopalaveri, jossa voi olla mukana myös huoltaja ja muita asiantuntijoita.*
- *Neljänneltä luokalta viidennelle luokalle*

Pyhäjärvellä siirtyminen neljänneltä viidennelle luokka-asteelle tarkoittaa myös muuttoa lkosen alakoulusta keskuskoululle, jonka yhteydessä myös viitoset ja kuutoset käyvät koulua. Neljäsluokkalaisten siirtyessä viidennelle luokalle järjestetään tiedonsiirtopalaveri maalis-huhtikuussa.

Tiedonsiirtopalaverissa käsitellään oppilaan koulunkäyntiä ja oppimiseen liittyviä asioita. Esillä ovat oppilaan tuki, mahdolliset haasteet eri oppiaineissa sekä muut opetuksen ja koulunkäynnin kannalta tarpeelliset asiat. Palaverissa ovat läsnä nykyinen opettaja ja uusi opettaja, kuraattori, koulupsykologi, erityisopettaja, vararehtori sekä kouluterveydenhoitaja.

Ennen tiedonsiirtopalavereita neljäsluokkalaisten huoltajille lähetetään kirje, jossa kerrotaan tulevasta tiedonsiirtopalavereista, ja pyydetään kirjallinen lupa näihin. Toisena vaihtoehtona järjestetään palaveri, jossa huoltaja on mukana. Neljäsluokkalaisten opettajat saavat täytettäväkseen lomakkeen, joka toimii runkona tiedonsiirtopalaverissa. Näillä palavereilla varmistetaan, että kaikki koulunkäynnin ja oppimisen kannalta oleelliset asiat siirtyvät uuteen kouluun, eikä tieto katkea välille.

Neljäsluokkalaisille järjestetään keväällä tutustumiskäynti Vikusten tiloihin. He tapaavat uuden opettajan ja näkevät tulevan luokkatilansa. Keväällä järjestetään myös avoimien ovien vanhempainilta, jolloin oppilaat voivat huoltajiensa kanssa käydä tapaamassa uutta opettajaa. "

- *Kuudennelta luokalta yläkouluun*

- *Oppilaiden siirtyessä alakoulun kuudennelta luokalta yläkouluun pidetään moniammatillinen tiedonsiirtopalaveri. Palaveria edeltää yläkoulun opinto-ohjaajan kevätlukukauden alussa jakama tiedonsiirtolomakkeet, jonka oppilas, huoltaja, kuudennen luokan luokanopettaja ja alakoulun erityisopettajat täyttävät. Lomakkeet palautetaan yläkoulun opinto-ohjaajalle. Lomakkeilla kartoitetaan oppilaan koulunkäyntiin liittyvät vahvuudet ja haasteet. Samalla luokanopettaja antaa suosituksia tulevaan 7- luokan luokkajaksoon, jonka yläkoulun luokkajakotiimi tekee.*
- *Tiedonsiirtopalaverissa ovat läsnä kuudennen luokan luokanopettaja, alakoulun erityisopettaja, koulukuraattori, koulupsykologi, yläkoulun rehtori, opinto-ohjaaja, yläkoulun erityisopettaja ja terveydenhoitaja. Oppilaskohtaisessa tiedonsiirrossa on oppilashuolto mukana, mikäli huoltaja on antanut tähän kirjallisen suostumuksen kotiin lähetetyssä tiedonsiirtolomakkeessa. Alakoulun ja yläkoulun erityisopettajat pitävät lisäksi oman tiedonsiirtopalaverin oppimisen tukea tarvitsevista oppilaista.*
- *Kuudesluokkalaisille järjestetään keväällä tutustumispäivä yläkouluun. Tällöin oppilaat pääsevät tutustumaan tuleviin luokkatovereihinsa ja luokanvalvojaansa sekä yläkoulun tiloihin.*
- *Keväällä pidetään yläkoulun avoin vanhempainilta, jolloin tulevien 7-luokkalaisten huoltajat voivat tulla tutustumaan yläkoulun tiloihin ja opettajiin.*
- **Perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittamisen käytännöt**
Esiopetus toimii Ikosen alakoululla, joten käytännöt ovat tuttuja molemmiin puolin. Esiopetuksessa on yhteinen erityisopettaja, joka toimii yhteensovittamisen linkkinä koulun puolelle. Tukitoimien tarve arvioidaan siirtymävaiheessa ja tuen toteuttaminen suunnitellaan aina yhteistyössä.
- **Pienryhmien koko ja muodostaminen**
Toimitaan perusopetuksen opetussuunnitelman ohjeiden mukaan.
- **Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyyden arvioimisen paikalliset periaatteet, käytännöt ja vastuut**

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa ja riittävyyden arvioimisessa hyödynnetään opettajien ja ohjaajien tietoa ja kokemuksia eri opetusryhmien oppilaiden tuen tarpeista. Koulun erityisopettajat osallistuvat ryhmäkohtaisen tuen suunnitteluun tekemällä yhteistyötä opettajien kanssa ja osallistumalla oppiainetiimeihin/ alakoulun tiimeihin säännöllisesti. Oppilaan näkökulma tulee ottaa huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla. Oppilaan huoltajalle on annettava mahdollisuus osallistua tuen tarpeen arviointiin.

- *Lisäksi Salmen koulun erityisopettajat kartoittavat oppilaiden tuen tarpeita lukuvuosittain seuraavasti:*

- syksyllä kaikille 7-luokkalaisille Ykä-testi (virkkeiden lukeminen, tekstin ymmärtäminen ja sanelu) ja Makeko 6/7 (matematiikan keskeisen oppiaineen koe)
- keväisin Makeko myös 9-luokkalaisille.
- Esiopetuksessa on keväällä kartoitettu matematiikan (Makeko) ja äidinkielen valmiuksia. Ensimmäisen luokan syksyllä näiden tietojen pohjalta tehdään vielä tarkempaa kartoitusta tuen tarpeen selvittämiseksi.
- Alakoululla erityisopettajat tekevät keväisin lukemisen ja kirjoittamisen normeeratut kokeet 1. - 6. -luokille. Lukemisen kokeena Allu-lukutesti ja lukusujuvuuden mittaaminen. 6. -luokkalaisille tehdään matematiikan testi Rmat.
- Alakoululla ryhmäkohtaiset tukimuodot kirjataan oppilashuollolliseen seurantalomakkeeseen
- **Oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu**

Kun ryhmäkohtainen tuki ei riitä, on opettajan mietittävä yhdessä erityisopettajan ja mahdollisesti muiden asiantuntijoiden kanssa, tarvitaanko oppilaskohtaista tukea. Arvioinnissa tulee selvittää ja kuvata oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve, opintojen etenemisen tilanne, käytössä olleet ryhmäkohtaiset tukimuodot sekä ne tukitoimet, jotka parhaiten tukevat oppilaan oppimista.

Arvioinnin pohjalta laaditaan **tuen tarpeen arviointiin perustuva suunnitelma** yhdessä huoltajan kanssa. Suunnitelma voidaan laatia myös ilman huoltajaa. Suunnitelmasta on käytävä ilmi perustelut ja muut mahdolliset tiedot tukitoimien tarpeesta sekä tuen tarpeen arviointiin perustuvien tukitoimien toteuttaminen ja seuranta sekä oppimista tukevat pedagogiset ratkaisut ja opinnoissa eteneminen. Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyttä on arvioitava vähintään kerran vuodessa. Oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja vastaa arvion ja suunnittelun tekemisestä ja hyvinvointijohtaja tai muu hallintosäännössä määrätty viranhaltija tekee asiasta hallintopäätöksen.

- **Yhteistyökäytännöt huoltajan ja oppilaan kanssa oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa**

Kts yllä

- **Opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet**

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyen moniammatillista yhteistyötä tulee tehdä tarvittaessa, etenkin tuen tarpeen arvioinnissa sekä tarvittaessa tukena oppilaskohtaisten tukitoimien järjestämisessä.

- **Oppiaineen oppimäärästä sekä paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuut**

Mikäli oppilas ei kykene tukitoimista huolimatta suoriutumaan perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista, voi opetuksen järjestäjä päättää, että kyseisen oppilaan kohdalla opetussuunnitelman tavoitteista voidaan poiketa.

Poikkeaminen voidaan tehdä kolmella tavalla: etenemällä opinnoissa tavoitekokonaisuuksittain, rajaamalla oppiaineen oppimäärää tai vapauttamalla oppilas tilapäisesti oppiaineen opiskelusta terveydellisistä syistä.

- Opettaja yhdessä erityisopettajan ja mahdollisesti muiden asiantuntijoiden arvioi oppilaan tilanteen. Arviointiin tulee sisältyä selvitys siitä, millä tavalla perusopetuksen oppimäärän tavoitteista ja sisällöistä poikkeamisen tarve on todettu. Tässä tukena voidaan käyttää asiantuntijoiden lausuntoja. Perusteluissa on lisäksi ilmoitettava, mitkä mahdolliset muut tiedot ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Ennen päätöksen tekemistä on kuultava oppilasta ja huoltajaa. Tavoitekokonaisuuksin opiskelusta tekee hallintopäätöksen Pyhäjärven kaupungin hallintosäännössä mainittu viranhaltija.*